

Jaarverslag

**STICHTING
HOLTINGER SCHAAPSKUDDE**

2010

Secretariaat SHS
Tipakker 14, 7971AB Havelte
Telefoon: (0521) 341579
secretariaat@deholtingerschaapskudde.nl

Rabobank 3633.02.077
K.v.K. Drenthe 41018632

Erkend Fokcentrum

Algemeen Nut Beogende Instelling
zie www.ANBI.nl

www.deholtingerschaapskudde.nl

0. Inhoudsopgave

Inleiding	2
Organisatie	3
De kudde	3
Onderhoud van de heidevelden	4
Cultuurhistorische waarden	5
Toerisme en recreatie	5
Inkomsten	5
Bestuursamenstelling	5
Financieel overzicht 2010	6

1. Inleiding

In het jaar 2010 is een belangrijke mijlpaal gezet voor de Holtinger Schaapskudde. Na een lange voorbereidingstijd is er zicht op de bouw van een nieuwe schaapskooi. We verwachten deze nog voor de winter van 2011 in gebruik te kunnen nemen. De kooi is nodig om aan de hedendaagse eisen te kunnen voldoen, zoals de beschikbare ruimte per schaap en lam. Bovendien krijgen we ruimte voor uitbreiding van de kudde. Die is nodig om het begrazingsplan te kunnen uitvoeren dat we met de terreineigenaren zijn overeengekomen. Nu zitten we in de lammerperiode veel te krap in ons jasje. De nieuwe kooi wordt bijna drie keer zo groot.

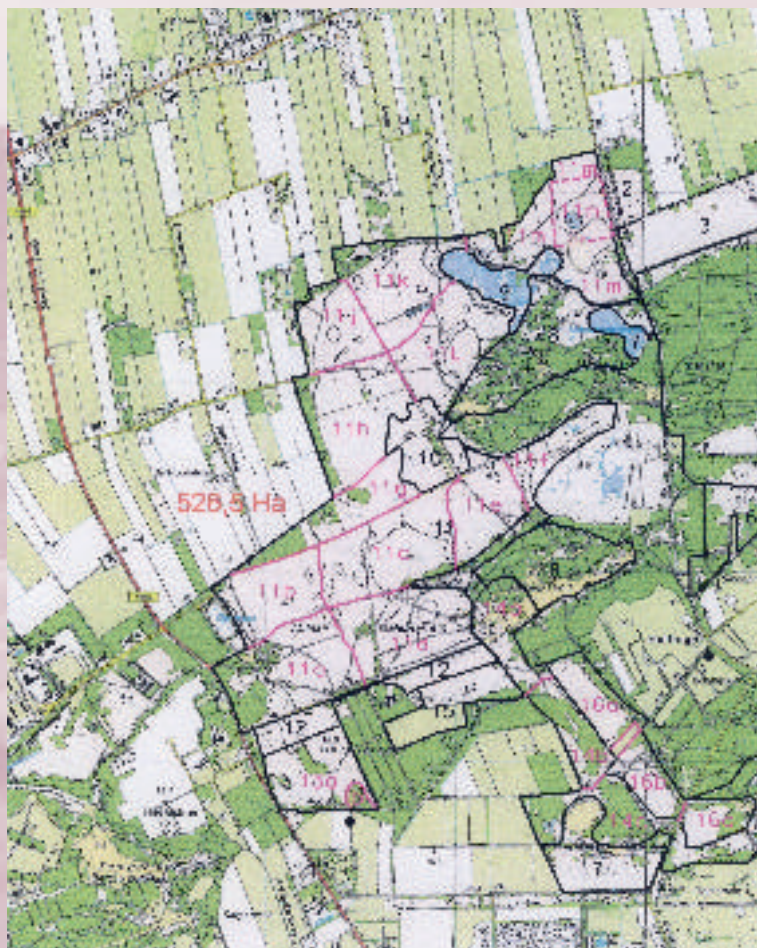
Belangrijk voor de realisatie van de kooi was de vaststelling van het bestemmingsplan Havelterberg door de gemeenteraad van Westerveld. Ook de financiering van de nieuwe schaapskooi kwam rond, door bijdragen van de provincie Drenthe, de gemeente Westerveld, Staatsbosbeheer en de Vrienden van de Holtinger Schaapskudde.

Het afgelopen jaar is de samenstelling van het bestuur veranderd. We danken de vertrekkende bestuursleden voor hun inzet. We zijn alle vrijwilligers, vrienden van de kudde en sponsors dankbaar voor hun inzet en bijdragen. Zonder hen zouden we ons werk niet kunnen doen en konden we het Drentse Heidschaap niet behouden.

Pieter Ressenaar
Voorzitter bestuur Stichting Holtinger Schaapskudde

Actie op het gemeentehuis

Begrazingsgebied

Nieuwe jassen voor de herders

Erkend fokcentrum Drents Heideschaap

Enting tegen Q-koorts

2. Organisatie

De Holtinger schaapskudde is eigendom van de Stichting Holtinger Schaapskudde (SHS). Deze stichting voert het beheer over de kudde met zijn herders en over de schaapskooi met de terreinen. De Stichting heeft de volgende doelstellingen:

- In stand houden en raszuiver houden van het schapenras "Het Drentse Heideschaap";
- Onderhoud van de heidevelden in Havelte-Oost door begrazing met een door een herder begeleide kudde;
- In stand houden en bevorderen van cultuurhistorische waarden;
- Bevorderen van recreatie en toerisme.

Daarnaast is er de Stichting Vrienden van de Holtinger Schaapskudde. Deze heeft als doelstelling om bekendheid te geven aan de kudde en deze financieel te ondersteunen. De vriendenstichting realiseert haar doel onder meer door het organiseren van promotionele activiteiten en het werven van donateurs.

3. De kudde

De Holtinger Schaapskudde is in 1986 in Holtinge, een buurtschap tussen Havelte en Uffelte, gestart. In dat jaar werden ook de schaapskooi met de erachter gelegen hooiberging gebouwd. De kudde telt ongeveer 260 volwassen Drentse Heideschappen. In de lente komen daar nog eens zo'n 250 lammeren bij.

Het Drentse Heideschaap is het oudste schapenras van het vasteland van West-Europa en komt vanaf 4000 v. Chr. in Drenthe voor. Heideschappen hebben weinig voedsel nodig en kunnen dan ook op schrale gronden worden gehouden. De heide is zo'n voedselarme omgeving. Het Drentse Heideschaap is klein van stuk en is het enige gehoornde Nederlandse schapenras. Het ras staat dicht bij het wilde schaap, is minder gevoelig voor ziekten en lammert gemakkelijk af. Een schaap krijgt meestal één lam, dat goed door de moeder wordt verzorgd. De "Drent" leeft sober en is dus gemakkelijk te houden.

Het is niet vanzelfsprekend dat er nog Drentse Heideschappen op het Holtingerveld rondlopen, want de dieren waren lange tijd uit de gratie. Een van de doelstellingen van de Stichting Holtinger Schaapskudde is om het ras te behouden. Vroeger waren er in Drenthe grote kudden, met wel 600 tot 1300 schapen per dorp. De dieren waren nuttig voor de mest. Dat veranderde toen er vanaf 1880 steeds meer kunstmest werd gebruikt. Aanvankelijk werden de schapen nog gehouden voor de wol, maar dat veranderde korte tijd later door de aanvoer van grote voorraden goede en goedkope wol uit andere werelddelen. Eind jaren zeventig waren er minder dan 3000 heideschappen over, met van sommige rassen maar enkele honderden dieren. Dat waren er eigenlijk te weinig voor het terugfokken van een ras. De Drentse heideschappen zijn mede door het werk van de Nederlandse Fokkersvereniging Het Drentse Heideschaap uit de acute gevaarzone gekomen.

4. Onderhoud van de heidevelden

De schapen gaan elke dag het grote, nabij de kudde gelegen natuurgebied Holttingerveld in om de heide te begrazen. Deze heidevelden behoren tot een Natura 2000 gebied en zijn eigendom van Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer, Defensie en particulieren. De kudde wordt begeleid door hoofdherder Jelle Kootstra, hulpherder Hendrie Bijker of een van de vrijwillige hulpherders: Hermen Schraa, Robert de Koord, Margreth Roelfs, Dirk Nieuwenhuis, Guus Dezentje en Timo Sniijders. De kudde en de herders worden vergezeld door bordercollies. Deze honden houden de kudde bij elkaar.

De Holttinger Schaapskudde helpt mee om de grote open heide te behouden. Aan de hand van een nauwkeurig opgezet begrazingsplan worden stukken heide zodanig begraasd dat de flora zich op de juiste manier blijft ontwikkelen. Zonder een gericht natuurbeheer zou het landschap verworden tot één groot bos.

Beheer noodzakelijk

Het heidelandschap is een cultuurlandschap. De heidevelden kregen hun grootste uitbreiding in de 18e en 19e eeuw. Ze waren het resultaat van begrazing, plaggen (de bovenlaag van de grond afhalen) en afbranden. Dit allemaal als onderdeel van de toenmalige kleinschalige gemengde landbouw. Heidevelden werden in de 20e eeuw steeds schaarser. Ze werden ontgonnen tot landbouwgrond of bebost met naaldbomen. De heidelandschappen zijn het meer dan waard om behouden te blijven. Ze leveren fraaie landschapsbeelden op en herbergen een unieke flora en fauna. Natuurbeschermingsorganisaties kochten daarom heideterreinen aan. Op de militaire oefenterreinen was de heide ook veilig voor de oprukkende landbouw. Het heidelandschap is een cultuurlandschap en vraagt daarom onderhoud. Dat beheer is intensiever dan vroeger, omdat de heide vergrast onder invloed van zure neerslag.

Selectief begrazen

Begrazing door heideschapen is een beheermethode met unieke kwaliteiten. Deze vorm van beheer is meer in harmonie met de natuur dan bij machinaal onderhoud. De schapen eten de uitlopers van de heidestruiken, waardoor heideplanten zich blijven verjongen. En ze doen zich te goed aan de grassen en jonge boompjes. Zo helpen ze mee om de heide open te houden. Kuddes die door herders worden geleid, hebben extra voordelen. De herder stuurt de kudde en dat zorgt voor een selectieve begrazing. Door een aantal gebieden in gevoelige periodes niet te begrazen, worden bijvoorbeeld orchideeën beschermd. Een ander voordeel is dat een gescheperde kudde (door herders geleid) moeilijk-toegankelijke delen van de heidevelden kan onderhouden.

Verschraling

Als de dagtaak erop zit, gaat de kudde terug naar de schaapskooi en deponeert daar een groot deel van de mest. De schapen voeren zo biomassa van de heide af en dat zorgt voor de gewenste verschraling van de heidegronden.

Oormerk registratie

5. Cultuurhistorische waarden

De tijd dat de Drentse dorpen oasen waren in de heidewoestijn, is al lang voorbij. De scheper met zijn schop en breikous, vergezeld van zijn hond, kennen we alleen nog van oude prenten. De schaapskudde van nu heeft een andere functie dan die van weleer, maar de beelden van de herder met zijn kudde en honden, zwerfend over de heide, doen vroeger tijden herleven. Het is een voorrecht nog steeds getuige te kunnen zijn van de kudde die dagelijks in de schaapskooi terugkeert. Schaapskudden horen bij de cultuurhistorie van Drenthe en de Stichting is trots hieraan een bijdrage te kunnen leveren.

6. Toerisme en recreatie

Jaarlijks bezoeken vele duizenden mensen de kudde. De Vriendenstichting is verantwoordelijk voor de organisatie van twee belangrijke jaarlijks terugkerende feestelijkheden, namelijk het "kraamschudden" (op kraamvisite gaan bij de pasgeboren lammetjes) en het schaapscheerderfeest.

7. Inkomsten

De inkomsten van de stichting bestaan structureel uit de begrazingsvergoedingen van de terreineigenaren, een bijdrage uit de ILG subsidie Instandhouding Schaapskudden en bijdragen van de Gemeente Westerveld en de Provincie Drenthe.

Verder zijn er bijdragen van de hoofdsponsors Rabobank Zuidwest Drenthe, C1000 Abe Brouwer Havelte en Univé West Drenthe. Veel bedrijven en particulieren zijn als sponsor of donateur aan de kudde verbonden.

8. Bestuursamenstelling (31-12-2010)

De bestuursleden van de Stichting Holtinger Schaapskudde zijn:

Dagelijks Bestuur

Pieter Ressenaar, voorzitter
Marrie Pruntel, penningmeester/secretaris
Jan Jette Donker
Ruud Kreetz

Algemeen Bestuur

De leden van het Dagelijks Bestuur
Abe Brouwer (Havelter Ondernemersclub)
Harro Hokse (Vrienden Holtinger Schaapskudde)
Gerrit Hietbrink (Staatsbosbeheer)
Albert Kerssies (Natuurmonumenten)
Bert Noorman (Ministerie van Defensie)
Bart Kuiper

9. Financieel overzicht 2010

Baten en lasten 2010

BATEN

	Rekening 2010	Begroting 2010	Rekening 2009
Verkoop Schapen	719	4.500	4.560
Verkoop Wol	26	50	60
Toeslagrechten	3.850	3.657	4.042
Besluit Natuurbeheer	28.000	28.000	28.000
Ministerie van Defensie	22.025	22.025	22.025
Staatsbosbeheer	3.516	3.516	1.052
Natuurmonumenten	1.592	1.592	1.496
Provincie Drenthe	6.650	6.650	6.650
Gemeente Westerveld	6.380	6.508	6.508
St Behoud Drentsche schaapskuddes	2.000	2.000	2.000
Sponsors	4.000	4.300	3.260
Rente	381	500	550
St. Vrienden Holtinger Schaapskudde	3.701	0	0
Overige baten (DVD's en giften)	1.364	0	0
Negatief saldo	0	0	3.343
Totale baten	84.204	83.298	83.545

LASTEN

Voer, hooi etc.	6.767	11.048	10.592
Trekkeruren	3.433	1.000	588
Mestverwerking	1.420	1.750	0
Gezondheid kudde	8.654	5.000	4.339
Fokbeleid	115	1.000	856
Exploitatiekosten kooi	3.517	4.000	3.506
Onderhoud voorterrein	0	300	0
Loonkosten	50.539	52.000	54.301
Exploitatie stichting	3.860	4.500	7.165
Kosten omheining en werkkleding herders	3.201	0	0
Kosten bank	154	200	202
Afschrijving diversen	0	0	1.996
Invoering I. en R. eenmalige aankoop apparatuur en programma	0	2.500	0
Positief saldo	2.544	0	0
Totale lasten	84.204	83.298	83.545

Balans (31-12-2010)

ACTIVA

	2010	2009
Gebouwen taxatiewaarde	34.000	24.000
Inventaris	1	1
Aanhanger	1	1
Ruiven	1	1
Laptop	1	1
Schape/Rammen	12.000	12.000
Voorraad foerage	500	500
Debiteuren	10.780	10.585
Rekening courant	1.925	10.946
Spaarrekening	21.155	11.274

Totale Activa

80.364 **69.309**

PASSIVA

Eigen vermogen	78.222	65.678
Crediteuren	2.142	3.631

Totale Passiva

80.364 **69.309**

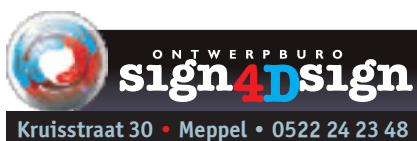
Hoofdsponsors
Holtinger Schaapskudde

Sponsors
Holtinger Schaapskudde

opmaak

drukwerk

A Veldkamp 77
7971 BX Havelte
T 0521 - 34 24 86